

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету здоров'я, психології,
 фізичної культури та спорту
 Євген ПАВЛЮК
 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Психологія та психологія освітньої діяльності

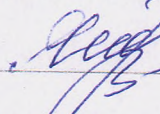
Галузь знань – А Освіта
Спеціальність – А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність – А4.01 Середня освіта (Українська мова і література).
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма – Середня освіта (Українська мова і література)
Обсяг дисципліни – 4 кредити
Шифр дисципліни – 03П.01
Мова навчання – українська
Статус дисципліни – обов'язкова (дисципліна загальної підготовки)
Факультет – здоров'я, психології, фізичної культури та спорту
Кафедра – психології та педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота аспіранта	Самостійна робота аспіранта в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	1	1	4	120	51	34		18		86			+	
Заочна	1	1	4	120	12	8		4		108			+	

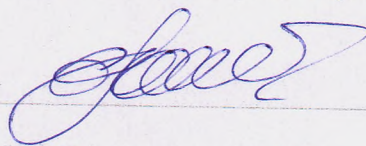
Робоча програма складена на основі ОПП «Середня освіта (Українська мова і література)» і навчального плану підготовки магістрів

Робочу програму склала д-р. пед. наук, проф. Олена ГОМОНЮК

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки

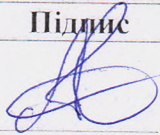
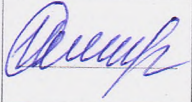
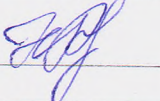
Протокол від 29 серпня 2025 р. №1 Зав. кафедри Таїсія КОМАР

Робочу програму розглянуто та схвалено вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Голова вченої ради ФЗПФКС Євген ПАВЛЮК

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри української філології, канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Анатолій ЯНЧИШИН
Гарант освітньо-професійної програми, канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Інна ПРИЙМАК
Декан	Гуманітарно-педагогічний факультет		Неля ПОДЛЕВСЬКА

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Педагогіка та психологія освітньої діяльності» є складовою обов'язкової частини дисциплін загальної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)».

Пререквізити – вихідна.

Постреквізити – ОФП 03 Методика навчання української мови в закладах загальної середньої освіти, ОФП 04 Методика навчання української літератури в закладах загальної середньої освіти, ОФП.05 Педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти; ОФП.06 Переддипломна практика; ОФП.07 кваліфікаційна робота.

Відповідно до ОПП із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ІК.01. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні:

ЗК 02. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 03. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 04. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК 01. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти

ФК 02. Здатність здійснювати планування й організацію освітнього процесу з метою забезпечення всебічного розвитку особистості учня.

ФК 03. Здатність обирати й розробляти навчально-методичне забезпечення для освітньої діяльності.

ФК 05. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку.

ФК 12. Здатність до проведення навчальних занять та забезпечення досягнень запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб учнів.

ФК 13. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК 14. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 20. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, порівняння педагогічних явищ; уміння здійснювати пошук, оброблення, аналіз, систематизацію інформації з різних джерел; здатність проваджувати дослідницьку / інноваційну діяльність із дотриманням правил академічної доброчесності та професійної етики.

Програмні результати навчання:

ПРН 02. Вміти застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області

ПРН 07. Вміти планувати й організовувати освітній процес відповідно до умов реалізації Концепції Нової української школи, забезпечувати створення безпечного середовища під час освітнього процесу в сучасних умовах.

ПРН 08. Уміти оцінювати власну навчальну та дослідницьку діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 09. Дотримуватися основ запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти.

ПРН 14. Забезпечувати створення та функціонування інклюзивного середовища під час освітнього процесу в ЗЗСО.

ПРН 15. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 16. Володіти сучасними методиками перевірки знань з української мови та літератури.

ПРН 17. Знати основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструвати вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

Мета дисципліни полягає у формуванні особистості фахівця, здатного вирішувати професійні завдання в умовах ЗЗСО.

Предметом дисципліни є обсяг теоретичних та практико-орієнтованих знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти з проблем навчання, виховання, освіти та розвитку особистості учня.

Завдання дисципліни – надати здобувачам знання про сутність процесів навчання та виховання в ЗЗСО з позицій сучасної педагогічної та психологічної науки, сприяти оволодінню практичними вміннями та навичками, необхідних для ефективної роботи у ЗЗСО.

Результати навчання. Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен володіти здатністю розуміти сутність основних положень педагогіки і психології освітньої діяльності для творчого їх використання в умовах сучасної середньої школи; демонструвати володіння методикою викладання в ЗЗСО і нести відповідальність за навчання інших.

4 СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	ДФН			ЗФН		
	лекції	практ. заняття	сам роб.	лекції	практ. заняття	сам роб.
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки та психології освітньої діяльності	2	2	5			6
Тема 2. Зміст освіти в сучасній школі	2		5			6
Тема 3. Організація освітнього процесу в ЗЗСО в умовах Нової Української школи	2	2	5	2		7
Тема 4. Суть процесу навчання	2		5			7
Тема 5. Методи, прийоми та засоби навчання в ЗЗСО	2	2	5		2	7
Тема 6. Форми організації навчальної діяльності в ЗЗСО	2		6			7
Тема 7. Педагогічні технології в ЗЗСО	2	2	5			7
Тема 8. Контроль та оцінювання результатів навчальної діяльності	2		5			7
Тема 9. Виховна робота в ЗЗСО	2	2	5		2	6
Тема 10. Інклюзивна освіта в	2		5	2		6

ЗЗСО						
Тема 11. Психологічні особливості учнів підліткового віку	2	2	5			6
Тема 12. Психологічні особливості учнів юнацького віку	2		5	2		6
Тема 13. Психологічні особливості учнівських колективів	2	2	5	2		6
Тема 14. Психологія педагогічної комунікації	2		5			6
Тема 15. Етичні аспекти професійної діяльності педагога	2	2	5			6
Тема 16. Педагогічне спілкування та його стилі	2		5			6
Тема 17. Культура взаємин в педагогічному колективі	2	2	5			6
Загальна кількість годин:	34	18	86	8	4	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів *денної* форми здобуття освіти

№№	Перелік змістових модулів, тем лекцій, їх анотацій	Кіл-ть годин
1.	<i>Лекція 1. Предмет і завдання педагогіки та психології освітньої діяльності</i> - Предмет педагогіки та психології освітньої діяльності. - Реалізація функцій педагогіки і психології освітньої діяльності. - Основні поняття педагогіки і психології освітньої діяльності. - Основні завдання педагогіки і психології освітньої діяльності - Педагогічний процес у ЗЗСО. <i>Література:</i> 2; 3; 4..	2
2.	<i>Лекція 2. Зміст освіти в сучасній школі</i> - Загальна характеристика змісту освіти. - Система освіти в Україні. - Стандарти освіти. - Основні джерела змісту освіти: навчальний план, навчальна програма, підручники. <i>Література:</i>. 2; 3; 4	2
3.	<i>Лекція 3. Організація освітнього процесу в ЗЗСО в умовах впровадження нової української школи</i> - Мета і провідні компоненти нової української школи. - Компетентнісний підхід як основа для формування ключових компетентностей учнів. - Особливості організації та структура освітнього процесу. Педагогіка партнерства. - Організація освітнього середовища.	2

	5. Старша профільна школа. <i>Література:</i> . 2; 3; 4; 5..	
4.	Лекція 4. Суть процесу навчання 1. Суть процесу навчання як пізнавальної діяльності, його двосторонній характер. 2. Основні компоненти процесу навчання. 3. Основні етапи процесу засвоєння знань: сприймання, розуміння, осмислення, узагальнення, закріплення, застосування. 4. Поняття про принципи і закономірності процесу навчання. 5. Різні підходи до класифікації типів і видів навчання. 6. Особливості пояснювально-ілюстративного навчання, проблемне навчання, програмоване, модульне, диференційоване, ігрове та ін. 7. Види та типи навчання. <i>Література:</i> 2; 3; 4	2
5.	Лекція 5. Методи, прийоми та засоби навчання в ЗЗСО 1. Поняття про методи навчання. Структура методу. Метод і прийом. 2. Історія розвитку методів навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання, їх аналіз, характеристика. 3. Новаторські методи і прийоми у школі. Народно-педагогічні методи і засоби навчання. 4. Класифікація засобів навчання. 5. Моделі, наочні посібники. Візуальні, аудіальні та аудіовізуальні засоби навчання, організаційно-методичні умови їх застосування. 6. Комп'ютер як засіб навчання. Телекомунікативне навчання як перспективний засіб форма навчання. <i>Література:</i> 2; 3; 4.	2
6.	Лекція 6. Форми організації навчальної діяльності в ЗЗСО 1. Поняття про організаційні форми навчання. Генезис організаційних форм навчання. 2. Класно-урочна форма організації навчання. Основні дидактичні вимоги до сучасного уроку. Типи і структура уроків. 3. Характеристика уроків різних типів. 4. Форми організації навчальної роботи на уроці: фронтальна, колективна, групова та індивідуальна. 5. Урочні форми навчальних занять: лекції, семінари, екскурсії, практичні. тощо. 6. Позаурочні форми навчальних занять: факультативи, консультації, домашні завдання, самопідготовка. <i>Література:</i> 2; 3; 4.	2
7	Лекція 7. Педагогічні технології в ЗЗСО 1. Інноваційні технології в освітньому процесі Нової української школи. 2. Педагогічні технології навчання школярів: ігрові, особистісно орієнтовані, формування творчої особистості, проєктні, технологія навчання як дослідження, інформаційно-комунікативні. <i>Література:</i>. 2; 3; 4.	2
8	Лекція 8. Контроль та оцінювання результатів навчальної діяльності 1. Поняття контроль, перевірка, оцінка. Контроль та оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. 2. Перевірка знань учнів. Функції перевірки ЗУН учнів. 3. Поняття оцінка-оцінювальне судження та оцінка – бал.	2

	4. Характеристика бальної системи оцінювання знань, умінь, навичок. 5. Види, форми, методи перевірки знань, умінь, навичок. 6. Педагогічні вимоги до перевірки і оцінки ЗУН. Література: 2; 3; 4.	
9	Лекція 9. Виховна робота в ЗЗСО 1. Педагогічна наука про виховання як процес формування особистості. 2. Основні складові процесу виховання. 3. Особливості і завдання виховання на сучасному етапі. 4. Характеристика різних концепцій та технологій виховання. 5. Поняття про закономірності і принципи виховання. 6. Поняття про методи і прийоми виховання. 7. Різні підходи до класифікації методів виховання 8. Умови оптимального вибору та ефективного застосування методів виховання. Література: 2; 3; 4..	2
10	Лекція 10. Інклюзивна освіта в ЗЗСО 1. Правовий аспект запровадження інклюзивного навчання. 2. Основні поняття інклюзивної освіти. 3. Особливості організації освітнього процесу в інклюзивному класі. Література: 8	2
11	Лекція 11. Психологічні особливості учнів підліткового віку 1. Анатомо-фізіологічні особливості та психічний розвиток підлітків. 2. Психологічні особливості спілкування підлітків з однолітками і дорослими. 3. Психологічні особливості навчання підлітків. 4. Розвиток пізнавальних психічних процесів та мовлення підлітків. 5. Розвиток особистості підлітків. Література: .1;4.	2
12	Лекція 12. Психологічні особливості учнів юнацького віку 1. Анатомо-фізіологічні особливості та психічний розвиток юнаків. 2. Розвиток пізнавальних психічних процесів та мовлення в юнацькому віці. 3. Психологічні особливості стосунків юнаків з однолітками і дорослими. Література: 1;4.	2
13	Лекція 13. Психологічні особливості учнівських колективів 1. Основні теоретичні підходи до поняття про учнівський колектив у науковій літературі 2. Стадії, фактори та шляхи формування учнівського колективу закладу загальної середньої освіти 3. Педагогіка співробітництва як важлива складова формування учнівського колективу в умовах розвитку нової української школи Література: 1;2; 4.	2
14	Лекція 14. Психологія педагогічної комунікації 1. Мова і мовлення. Спілкування та комунікація: спільне та відмінне. 2. Педагогічна комунікація: сутність поняття. 3. Зміст та функції педагогічної комунікації 4. Особливості та структурні елементи комунікації. Моделі процесу комунікації. Література: 2; 3; 4.	2
15	Лекція 15. Етичні аспекти професійної діяльності педагога	2

	1. Сутність понять «конфлікт», «педагогічний конфлікт». 2. Структура конфліктної ситуації. 3. Форми конфліктного поведінки. 4. Стратегії управління конфліктами. 5. Розв'язання педагогічних конфліктів. <i>Література:</i> 2; 3; 4.	
16	<i>Лекція 16. Педагогічне спілкування та його стилі</i> 1. Поняття педагогічного спілкування, його особливості, функції, види. 2. Суб'єкт-суб'єктний характер педагогічного спілкування. 3. Функціонально-рольове та особистісно-орієнтоване спілкування. 4. Педагогічне спілкування як діалог. 5. Контакт у педагогічному діалозі. 6. Структура педагогічного спілкування. 7. Стил ь педагогічного спілкування <i>Література:</i> 2; 3; 4.	2
17	<i>Лекція 17. Культура взаємин в педагогічному колективі</i> 1. Вимоги педагогічної моралі, що визначають ставлення педагога до своєї праці. 2. Етика взаємовідносин педагога з колегами. <i>Література:</i> 2; 3; 4:	2
Загальна кількість годин:		34

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	Тема 3. Організація освітнього процесу в ЗЗСО в умовах нової української школи. <i>Література:</i> 2; 4;5.	2
2.	Тема 5. Методи, прийоми та засоби навчання в ЗЗСО <i>Література:</i> 2; 3; 4.	2
3.	Тема 12. Психологічні особливості учнів юнацького віку <i>Література:</i> 1;4.	2
4/	Тема 13. Психологічні особливості учнівських колективів <i>Література:</i> 2; 4;5.	2
Загальна кількість годин:		8

5.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№.№	Перелік змістових модулів, теми практичних занять, зміст практичних занять	Кіл-ть годин
1.	Тема 1. Предмет і завдання педагогіки та психології освітньої діяльності	2

2.	Тема 2. Зміст освіти в сучасній школі. Організація освітнього процесу в ЗЗСО в умовах Нової Української школи.	2
3.	Тема 3. Суть процесу навчання. Методи, прийоми та засоби навчання в ЗЗСО	2
4.	Тема 4. Форми організації навчальної діяльності в ЗЗСО	2
5.	Тема 5. Педагогічні технології в ЗЗСО	2
6.	Тема 6. Виховна робота в ЗЗСО	2
7.	Тема 7. Психологічні особливості учнів підліткового та юнацького віку	2
8.	Тема 8. Психологічні особливості учнівських колективів	2
9.	Тема 9. Психологія педагогічної комунікації	2
Загальна кількість годин:		18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

Номер	Тема	Кількість годин
1	Тема 5. Методи, прийоми та засоби навчання в ЗЗСО	2
2	Тема 9. Виховна робота в ЗЗСО	2
		4

5.3. Зміст самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних домашніх завдань, підготовці до їх презентації і обговорення, у виконанні тестових завдань за теоретичним матеріалом у Moodle тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

№№№№	Перелік змістових модулів, теми практичних занять, зміст самостійної роботи	Кіл-сть годин	
		ДФН	ЗФН
1	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Написати есе на тему: «Роль народної педагогіки у вихованні дітей та молоді»	5	6
2	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Підготувати повідомлення на тему : «Особливості роботи різних типів навчальних закладів, що дають середню	5	6

	освіту».		
3	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Обговорення матеріалу: «Основні джерела змісту освіти». Проаналізувати один із підручників з погляду реалізації дидактичних вимог до його змісту.	5	7
4	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Обговорення проблеми: «Види та типи навчання». Підготувати есе на тему: «Особливості пояснювально-ілюстративного навчання»	5	7
5	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Підготувати фрагмент уроку із застосуванням різних методів і засобів навчання. Відвідати кілька уроків в школі та проаналізувати їх з погляду застосування вчителями методів навчання.	5	7
6	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Підготовка до поточного контролю матеріалу. Ознайомитися із методикою начального співробітництва. Висвітлити своє бачення цієї методики на уроках. Під час відвідування уроків проаналізувати 2-3 уроки з точки зору дотримання вчителями структури уроку, реалізації поставленої дидактичної мети, різних способів організації навчальної роботи на уроці.	6	7
7	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Порівняти особливості технологій навчання школярів: ігрових та особистісно орієнтованих. Під час відвідування уроків проаналізувати 2-3 уроки з точки зору використання вчителями технологій навчання.	5	7
8	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою.	5	7

	Робота з понятійним апаратом. Під час відвідування уроків проаналізувати 2-3 уроки з точки зору використання вчителями форм та методів перевірки знань, умінь, навичок учнів.		
9	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Під час відвідування уроків з'ясувати, які форми позанавчальної роботи використовуються вчителями, класними керівниками, педагогічними колективами. Підготувати конспект виховного заходу. Розробити анкету для батьків з метою виявлення їхньої позиції з питань сімейного виховання.	5	6
10	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Розкриття основних ідей Саламанської декларації Підготувати повідомлення на тему: «Особливості навчання та виховання дітей з ООП»	5	6
11	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Підготувати повідомлення на тему: «Психологічні особливості спілкування підлітків з однолітками і дорослими». Скласти психолого-педагогічну характеристику підлітку.	5	6
12	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Викласти свої думки у творчій роботі на одну із запланованих тем: «Розвиток пізнавальних психічних процесів та мовлення в юнацькому віці», «Психологічні особливості стосунків юнаків з однолітками і дорослими».	5	6
13	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Під час відвідування уроків ознайомитись із планом роботи класного керівника і зробіть висновок про те, наскільки він відповідає вимогам до планування. Підготувати повідомлення на тему: «Сучасні погляди на взаємодію особистості і колективу». На основі власних спостережень та	5	6

	використання спеціальних методик визначте рівень згуртованості колективу учнів.		
14	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Підготувати повідомлення на тему: «Моделі процесу комунікації».	5	6
15	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Проаналізувати стратегії управління конфліктами.	5	6
16	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Підготовка до поточного контролю матеріалу. Проаналізувати ситуації «Заспокоєння Іліко» (Ш. Амонашвілі) і «Таранець» (А. Макаренко). Вибрати з «Педагогічної поеми» А. Макаренка ситуацію, яка найбільше виявила педагогічну майстерність видатного вихователя.	5	6
17	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. Робота з понятійним апаратом. Підготовка до поточного контролю матеріалу. Сформулювати власне педагогічне кредо (символ віри, переконання), використовуючи такий зачин: «Для мене як педагога найголовнішим буде...». Занотувати його.»	5	6
Загальна кількість годин		86	108

6. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (виконання практичних завдань; участь у обговоренні індивідуальних домашніх завдань);

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального бала, вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (опанування теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без правомірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://7eminar.ua/>, <https://seminar.expertus.com.ua/>, <https://sys2biz.com.ua/seminars/>, <https://finacademy.net/ua/webinars>, <https://www.coursera.org/>, <https://prometheus.org.ua/>), які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у «Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»).

9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у

Аудитор на роботу		Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль
Практичне заняття		Контрольна робота			Тестовий контроль	Залік
1	2	Теоретичне питання 1	Теоретичне питання 2	Практичне завдання	T1-16	
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)						

3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	12-20	За рейтингом
6-10	12-20				12-20	60-100

Критерії оцінювання за видами робіт

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування здобувачів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння здобувачем спеціальною термінологією й уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем результатів навчання та сформованих компетентностей	Узагальнений критерій
Відмінно (високий) 5 балів	Здобувач глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній) 4 бали	Здобувач виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача має будуватися на основі самостійного мислення. Здобувач у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній) 3 бали	Здобувач виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній) 0-2 бали	Здобувач виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з чотирьох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач за результатами тестування, складає 20.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 12 до 20 балів:

Кількість правильних відповідей	-11	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Відсоток правильних відповідей	-59	0	5	0	5	0	5	0	5	00
Кількість отриманих балів		2	3	4	5	6	7	8	9	0

На тестування відводиться 20 хвилин. Правильні відповіді здобувач записує у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

У випадку, коли здобувач не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Критерії оцінювання за видами робіт.

Критерії оцінювання самотійної роботи (реферату)

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Максимальний (високий) бал (відмінно) 10	тема реферату/письмового повідомлення актуальна та відзначається практичною значущістю; у роботі здійснено критичний огляд визначень різними авторами, наведених в різних джерелах; матеріал роботи добре структурований, логічно викладений; роботу оформлено з дотриманням встановлених правил; здобувач демонструє здатність робити у рефераті/письмовому повідомленні логічні висновки та узагальнення; проявляє здатність висловлювати та аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання.
Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре) 8	тема реферату/письмового повідомлення актуальна; у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми; використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми; матеріал реферату/письмового повідомлення загалом структурований, логічно викладений; оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам; здобувач послідовно, обґрунтовано та теоретично правильно викладає матеріал; демонструє здатність робити логічні висновки та узагальнення; але не в повній мірі може аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання; недостатньо використовує фактичні та статистичні дані.
Мінімальний (достатній) бал (задовільно) 6	тема реферату/письмового повідомлення не є актуальною; у роботі здійснено поверхневий аналіз основних аспектів проблеми; використані джерела не дають можливості повністю розкрити проблему; реферат/письмове повідомлення містить зайвий матеріал, що не відповідає змісту теми і свідчить про нездатність здобувача зрозуміти її зміст; робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є суттєві недоліки.

Оцінювання якості виконання контрольної роботи здобувачами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – теоретичне питання, практичне та індивідуальне завдання. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально 5 балів, загальна максимальна сума балів становить 15.

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання	3	4	5
Практичне завдання	3	4	5
Індивідуальне	3	4	5
Всього балів	9	-	15

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (6 балів) та максимального (10 балів), знаходиться в межах 7-9 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Таблиця - Критерії оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений критерій оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання
Відмінно (високий) 5	Зміст питань розкрито повно і грамотно, правильно використано понятійний апарат; логічний виклад відповіді державною мовою; проявлено творчий підхід та самостійне мислення. Дотримані всі вимоги оформлення контрольної роботи. При написанні допущено дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній) 4	Зміст питань розкрито повно. Показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі питань можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення. Дотримані не всі вимоги оформлення контрольної роботи. Допущено дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній) 3	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді.

	Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.
Незадовільно (недостатній) 2	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Vidminno/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Dobre/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		<i>Zadovilno/Satisfactory</i> – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	<i>Nezadovilno/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Nezadovilno/Fail</i> – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній вище таблиці.

9. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАНЬ

1. Предмет педагогіки та психології освітньої діяльності. Реалізація функцій педагогіки і психології освітньої діяльності.
2. Основні поняття та завдання педагогіки і психології освітньої діяльності.
3. Педагогічний процес у ЗЗСО.
4. Загальна характеристика змісту освіти.
5. Система освіти в Україні.
6. Стандарти освіти.
7. Основні джерела змісту освіти: навчальний план, навчальна програма, підручники.
8. Мета і провідні компоненти нової української школи.
9. Компетентнісний підхід як основа для формування ключових компетентностей учнів.

10. Особливості організації та структура освітнього процесу. Педагогіка партнерства.
11. Старша профільна школа.
12. Суть процесу навчання як пізнавальної діяльності, його двосторонній характер.
13. Основні компоненти процесу навчання.
14. Основні етапи процесу засвоєння знань: сприймання, розуміння, осмислення, узагальнення, закріплення, застосування.
15. Поняття про принципи і закономірності процесу навчання.
16. Різні підходи до класифікації типів і видів навчання.
17. Особливості пояснювально-ілюстративного навчання, проблемне навчання, програмоване, модульне, диференційоване, ігрове та ін.
18. Види та типи навчання.
19. Поняття про методи навчання. Структура методу. Метод і прийом.
20. Історія розвитку методів навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання, їх аналіз, характеристика.
21. Новаторські методи і прийоми у школі. Народно-педагогічні методи і засоби навчання.
22. Класифікація засобів навчання. Моделі, наочні посібники. Візуальні, аудіальні та аудіовізуальні засоби навчання, організаційно-методичні умови їх застосування.
23. Комп'ютер як засіб навчання. Телекомунікативне навчання як перспективний засіб форма навчання.
24. Поняття про організаційні форми навчання. Генезис організаційних форм навчання.
25. Класно-урочна форма організації навчання. Основні дидактичні вимоги до сучасного уроку. Типи і структура уроків. Характеристика уроків різних типів.
26. Форми організації навчальної роботи на уроці: фронтальна, колективна, групова та індивідуальна.
27. Урочні форми навчальних занять: лекції, семінари, екскурсії, практичні. тощо.
28. Позаурочні форми навчальних занять: факультативи, консультації, домашні завдання, самопідготовка.
29. Інноваційні технології в освітньому процесі нової української школи.
30. Педагогічні технології навчання школярів: ігрові, особистісно орієнтовані, формування творчої особистості, проєктні, технологія навчання як дослідження, інформаційно-комунікативні.
31. Поняття контроль, перевірка, оцінка. Контроль та оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.
32. Перевірка знань учнів. Функції перевірки ЗУН учнів.
33. Характеристика бальної системи оцінювання знань, умінь, навичок.
34. Види, форми, методи перевірки знань, умінь, навичок.
35. Педагогічні вимоги до перевірки і оцінки ЗУН.
36. Педагогічна наука про виховання як процес формування особистості.
37. Основні складові процесу виховання.
38. Особливості і завдання виховання на сучасному етапі.
39. Характеристика різних концепцій та технологій виховання.
40. Поняття про закономірності і принципи виховання.
41. Поняття про методи і прийоми виховання.
42. Різні підходи до класифікації методів виховання
43. Умови оптимального вибору та ефективного застосування методів виховання.
44. Правовий аспект запровадження інклюзивного навчання.
45. Основні поняття інклюзивної освіти.
46. Особливості організації освітнього процесу в інклюзивному класі.
47. Анатомо-фізіологічні особливості та психічний розвиток підлітків.

48. Психологічні особливості спілкування підлітків з однолітками і дорослими.
49. Психологічні особливості навчання підлітків.
50. Розвиток пізнавальних психічних процесів та мовлення підлітків.
51. Розвиток особистості підлітків.
52. Анатомо-фізіологічні особливості та психічний розвиток юнаків.
53. Розвиток пізнавальних психічних процесів та мовлення в юнацькому віці.
54. Психологічні особливості стосунків юнаків з однолітками і дорослими.
55. Основні теоретичні підходи до поняття про учнівський колектив у науковій літературі
56. Стадії, фактори та шляхи формування учнівського колективу закладу загальної середньої освіти
57. Педагогіка співробітництва як важлива складова формування учнівського колективу в умовах розвитку нової української школи
58. Мова і мовлення. Спілкування та комунікація: спільне та відмінне.
59. Педагогічна комунікація: сутність поняття.
60. Зміст та функції педагогічної комунікації
61. Особливості та структурні елементи комунікації. Моделі процесу комунікації.
62. Сутність понять «конфлікт», «педагогічний конфлікт».
63. Структура конфліктної ситуації.
64. Форми конфліктного поведінки.
65. Стратегії управління конфліктами.
66. Розв'язання педагогічних конфліктів. Поняття педагогічного спілкування, його особливості, функції, види.
67. Суб'єкт-суб'єктний характер педагогічного спілкування.
68. Функціонально-рольове та особистісно-орієнтоване спілкування.
69. Педагогічне спілкування як діалог.
70. Контакт у педагогічному діалозі.
71. Структура педагогічного спілкування.
72. Стиль педагогічного спілкування

10 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Психологія та педагогіка освітньої діяльності» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, підготовлені і видані:

Педагогіка та психологія освітньої діяльності : методичні рекомендації до вивчення дисципліни здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова та література)» / О. М. Гомонюк, Л.В. Міхеева. – Хмельницький : ХНУ, 2024. 103 с.

Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

- Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.
- Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Варій М. Й. Загальна психологія.: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ М. Й. Варій – [3-тє вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 1007 с.
1. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посібник для студентів ВНЗ. 4-те вид., стереотип. К. : Академвидав, 2012. 615 с.
2. Зайченко І. В. Педагогіка. Підручник. К. : Ліра-К, 2019. 608 с.
3. Кузьмінський А.І., Омелянєнко В.Л. Педагогіка: Підручник. - 3-тє вид., випр. – К.: Знання-Прес, 2008. - 447 с.
4. Концепція НУШ (затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р)
5. КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА : навчальний посібник / Укладачі: Марія Олійник, Сергій Мединський, Андрій Окопний, Людмила Тимчук. – Чернівці, 2021. – 180 с.
6. Педагогічна майстерність : підручник / [За ред. І.А.Зязюна]. – К.: Вища школа, 2004. – 422 с.
7. Савчин М. В.. Василенко Л. П. С 12. Вікова психологія: Навчальний посібник. — К.: Акадсм видав, 2005. – 360 с. (Альма-матер).
8. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищих пед. закладів освіти. К. : Академія, 2000. 544 с.

Додаткова:

1. Гомонюк О., Левко М. Особливості розвитку професійно-педагогічної культури майбутнього педагога Теорія та практика формування особистості як суб'єкта самотворення і самозбереження. Монографія [за ред. О.М.Гомонюк]. Хмельницький: ФОП Цюпак А.А., 2021. С.36-64.
2. Гомонюк О.М. Розвиток етнопедагогічної культури майбутніх педагогів в умовах євроінтеграції. // Інтеграція в європейський простір: діалог зі стейкхолдерами. Монографія [За заг.ред. Акімова О.В., Фрицюк В.А.] Вінниця : ТОВ "Друк", 2022. С.80-112.
3. ГОМОНЮК, О., ГОЙ, В., & ШПИЧКО, І. (2024). МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА ОСОБИСТІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ. *Psychology Travelogs*, (4), 69–78. <https://doi.org/10.31891/PT-2024-4-7>
4. ГОМОНЮК, О., ОНИШКО, О., & ОСТАПЕЦЬ, Н. (2024). ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ. *Psychology Travelogs*, (4), 126–135. <https://doi.org/10.31891/PT-2024-4-12>.
5. Олена Гомонюк ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ФАХОВИХ КОЛЕДЖАХ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. Молодь і ринок. N3(235) березень 2025. с.23-28. (внесений до переліку фахових видань України категорії «Б»).
6. Олена ГОМОНЮК РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХОВИХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ З ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ. НАУКОВИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова. Випуск 103. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2025 (січневий випуск). С.34-38. <https://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/103/8.pdf>. <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2025.103.06>
7. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 5-е, перероб., доп. Київ, 2009. 656 с.

8. Москалець В. П. М82 Загальна психологія [текст]: підручник. / В. П. Москалець. – К. Ліра-К:, 2020. – 564 с
9. Педагогічна майстерність : методичні вказівки до вивчення дисципліни / О. М. Гомонюк, Т. В. Комар. Хмельницький : ХНУ, 2019. 81 с.
10. Педагогічна психологія: Підручник / М.Б. Євтух, Е.В. Лузік, Н.В. Ладогубець, Т.В. Ільїна. - К.: Кондор-. Видавництво, 2015. - 420 с.